

'ทิลapiaเป็ยเลค' ต้นเหตุโรคตายเดือนในปลานิล

ในขณะที่มนุษย์กำลังต่อสู้กับโรคโควิด-19 ที่เกิดจากเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ ปลานิลและปลานิลแดงซึ่งเป็นปลาที่มีการเพาะเลี้ยงมากที่สุดในประเทศไทยและมีมูลค่าการเลี้ยงสูงถึงปีละประมาณ 10,000 ล้านบาท กำลังถูกคุกคามด้วยไวรัสอุบัติใหม่ที่มีชื่อว่า ทิลapiaเป็ยเลค

(Tilapia Lake Virus) หรือ TiLV ซึ่งในช่วง 10 ปีที่ผ่านมาผ่านมาปลานิลในหลายประเทศทั่วโลกเกิดการติดเชื้อ และตายเป็นจำนวนมาก จนการศึกษาวิจัยพบว่าเชื้อ TiLV

เป็นสาเหตุของการตายดังกล่าว ปัจจุบันเชื้อ TiLV มีรายงานการพบใน 16 ประเทศจาก 4 ทวีป

เชื้อไวรัส TiLV ทำให้ปลานิลที่ติดเชื้อมีอัตราการตาย 20-90% พบครั้งแรกที่อิสราเอลเมื่อปี 57 หลังจากนั้นอีก 1 ปี ทีมนักวิจัยไทยนำโดย รศ.ดร.นสพ.วิน สุรเชษฐพงษ์ จากคณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้ค้นพบไวรัสดังกล่าวที่แพร่ระบาดในแหล่งน้ำที่เลี้ยงปลานิลของไทย โดยทีมวิจัยเริ่มต้นจากการศึกษา

ปัญหาโรคปลานิลตายเดือน จนนำมาสู่การค้นพบสาเหตุจากไวรัสชนิดใหม่นี้ ลักษณะของปลานิลที่ติดเชื้อไวรัส TiLV จะว่ายบริเวณผิวน้ำ ตาโปนท้องบวม หน้าแดง โดยไวรัสจะเข้าทำลายตับและอวัยวะภายในจนเสียชีวิต

อย่างรวดเร็ว ซึ่งนักวิจัยพบเชื้อไวรัสที่ก่อโรคในปลานิลมีการแพร่กระจายอยู่ตามแหล่งน้ำสำคัญทั่วประเทศ พบมากตามแม่น้ำหรือเขื่อนที่เลี้ยงปลานิลหนาแน่น การศึกษาไวรัสชนิดนี้ได้รับความสนใจทั่วโลก รวมทั้งเริ่มกำหนดมาตรการเฝ้าระวังโรค เพื่อลดการแพร่

เกี่ยวข้อง เช่น องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ องค์การโรคระบาดสัตว์ระหว่างประเทศ เครือข่ายด้านสัตว์น้ำของภูมิภาค

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และกรมประมงของประเทศไทย

รศ.ดร.นสพ.วิน กล่าวว่ หลังพบไวรัสชนิดนี้ในเมืองไทย ทีมวิจัยจึงเริ่มศึกษาอย่างจริงจัง และเมื่อจำแนกไวรัสได้ ก็ทำให้สามารถศึกษาวิจัยได้ในหลากหลายแง่มุม เช่น ตรวจแยกไวรัส ตรวจการกลายพันธุ์ ศึกษารูปแบบการติดเชื้อ วิธีการแพร่เชื้อ ปัจจัยการก่อโรค ถือเป็นองค์ความรู้ที่นำไปใช้ได้ เมื่อทราบถึงการติดโรคนำไปสู่การป้องกันและลดการติดเชื้อได้ โดยนับจากเริ่มตีพิมพ์ผลงานวิจัยการศึกษาเชื้อไวรัสครั้งแรกเมื่อปี 60 ปัจจุบันทีมวิจัยตีพิมพ์ผลงานวิจัยระดับนานาชาติ

เกี่ยวกับเชื้อไวรัส TiLV ไปแล้ว 22 เรื่อง ซึ่งการศึกษาวิจัยโรคไวรัสทิลลาเปียเลค ได้รับรางวัลผลงานวิจัย ระดับดีเด่น สาขาเกษตรศาสตร์และชีววิทยา ประจำปี 64 จากสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

อย่างไรก็ตาม ยังมีอีกหลายประเด็นที่ทีมวิจัยต้องศึกษาเกี่ยวกับเชื้อไวรัสชนิดนี้เพิ่มเติม ซึ่งงานวิจัยนี้จะนำไปสู่การป้องกันและควบคุมโรคอย่างยั่งยืน.